

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

3 Quis poßit ab eis absoluere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

ab huiusmodi censuris sine legitima facultate, est A
quali reflexa, & minus propria huius Bullæ, vt sta-
tim declarabo.

SECTIO III.

Quis possit absolvere ab his censuris.

POST omnes prædictas leges, & cen-
suras additur in Bulla clausula conti-
nens modum, & terminum duratio-
nis eius. Quam clausulam propter lo-
ci opportunitatem in prima sectione
expositam relinquimus. Deinde vero subiungitur
clausula reservationis prædictarum censurarum.
Iuxta quam dicendum est primo, extra mortis arti-
culum nullum præter Romanum Pontificem posse
à prædictis censuris absolvere: neque etiam tunc, ni-
si de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo cau-
tione præstita. Quæ assertio satis probatur autori-
tate ipsius Bullæ, nam sunt ferè formalia verba eius,
Solum possit interrogari quæ cautio sit in mortis
articulo exigenda. Sed de hoc non potest generalis
regula statui, prudentisque arbitrio est relinquen-
dum. Communiter autem dicitur cautionem hanc
debere esse pignoratitiam, vel si ne hæc possit, saltè
iuratoriam, vt videtur licet in Caiet. c. 77. de Excom-
municatione, & Nauarr. supra.

Curat.
Nauarr.
1.
Quæ cautio
satisfactio-
nem de satis-
faciendi, ut
quæ in
mortis arti-
culo cen-
suræ absol-
ui possit.

Non sufficit
cautio quæ
ad iuramen-
tum præstatur
in iuramento
iuramento
iuramento.

Curat.
Nauarr.
2.
Quæ cautio
satisfactio-
nem de satis-
faciendi, ut
quæ in
mortis arti-
culo cen-
suræ absol-
ui possit.

Curat.
Nauarr.
3.
Quæ cautio
satisfactio-
nem de satis-
faciendi, ut
quæ in
mortis arti-
culo cen-
suræ absol-
ui possit.

Curat.
Nauarr.
4.
Quæ cautio
satisfactio-
nem de satis-
faciendi, ut
quæ in
mortis arti-
culo cen-
suræ absol-
ui possit.

uere: imò nunquam id facere. Necessarium tamen
est, vt hæc delegatio fiat modo in hac Bulla præscri-
pto: non enim sufficit quodunque indultum, vel
facultas verbis generalibus concessa, nisi in ea ex-
presse contineantur casus huius Bullæ: ita enim in
eadem Bulla, eisdem fere verbis declaratur: & no-
minantur in particulari omnia genera personarum,
vel communitatum, quibus talia indulta concedi
solent, & ad omnia extenditur reuocatio, siue tales
facultates per Sedem Apostolicam datæ sint, siue
per eorum Concilij Decreta. Quod vltimum verbum
notandum est, quia per illud videtur derogata fa-
cultas concessa Episcopis ad absolendum ab om-
nibus censuris in causis occultis, quantum ad casus
huius Bullæ: quia non videtur potuisse expressius
derogari imò vix potuit verbum illud propter aliud
Concilium addi. Ita animadverti in superiori to-
mo, disput. 3. o. sect. 2. numer. 10. vbi in hunc locum
remissi aliqua, quæ nunc addenda sunt.

Aduertendum est ergo circa clausulam reuoca-
toriam privilegiorum & facultatum in Bullis Sixti
V. & Clementis VIII. habere quandam restrictio-
nem notabilem per illa verba: *nisi in eis etiam casus*
præsentibus litteris expressi comprehendantur. Per quæ
declaratum est, per priorem reuocationem solum
excludi indulta concedentia facultatem absoluen-
di à casibus Papæ reservatis, tantum in generali, non
vero ea quæ in specie conceduntur casus Cœnæ Do-
mini: & ita constat nunc non esse reuocata regula-
rium privilegia, quæ hos casus in specie concedunt
an verò hæc fuerit noua concessio, seu limitatio re-
uocationis, vel fuerit tantum declaratio prioris re-
uocationis generalis in tomo de religione, Deo dan-
te videbimus. Hinc ergo ortum mihi est speciale
dubium circa præcedentem resolutionem: nam
hinc sequitur facultatem illam Episcopo datam à
Concilio non esse reuocatam per hanc clausulam.
Paret sequela, quia in consilio expressis verbis con-
ceditur hic casus hæresis occultæ Episcopis, vt patet
ex illis verbis sect. 24. cap. 6. de Refor. Item & in hæresis
crimine, in foro conscientie, & in tantum, non eorum vicariis
sui per se, & in tantum, ergo hic casus continetur sub illa exce-
ptione, *nisi in eis*, & ergo facultas ad absolendum
ab illo reservata non est.

Respondere potest, illam specificationem non
tantum fuisse positam à Concilio propter faculta-
tem concedendam, quàm propter limitandam il-
lam, scilicet, vt per se, non per vicarium posset Epi-
scopus illa vt, alioqui dicendum esset, concessio-
nem illam esse reuocatam quoad alios casus Cœnæ
& non quoad hæresim, quod plane absurdum est.
Sequelam probo, quia alii casus conceduntur solum
per clausulam generalem ad omnes casus Papæ re-
servatos, sola autè hæresis in specie exprimitur. Sed
contra hoc est, quia quando post clausulam gene-
ralem additur exceptio alicuius casus reservati, cõ-
sentur omnes alii in specie expressi, quia exceptio
firmat regulam in contrarium, vt ex communi sen-
tentia dixi in 4. tom. disp. 30. sect. 1. num. 3. sed hic
Concilium Trid. prius ponit clausulam generalem,
per quam concedit Episcopis omnes casus occultos
reservatos Pontifici, vt per se, vel vicarium possint
ab eis absolvere, & postea addit expressionem pec-
cati hæresis cum speciali limitatione: ergo intelligit
concedere omnes alios speciatim & sine illa limita-
tione: ergo talis concessio non est reservata, saltè
per Bullas Sixti V. & Clementis VIII. cum illi ex-
presse dicant se nolle reuocare facultates, in quibus
casus Cœnæ in specie conceduntur. Quæ ratio sanè
videtur facere probabilem aliquorum opinionem,
negantem facultatem hanc Concilij esse per hanc
clausulam Bullæ derogatam, quanquam aliud fun-
damentum eorum scilicet Episcopos habere hanc
iurisdictionem iure diuino, & Concilium abstulisse
solum impedimentum, & reduxisse rem ad ius an-
tiquum

Notandum
circa clau-
sulam reuo-
catoriam
Bullæ.

Ni per hæc
clausulam
non sit
facultas
absoluen-
di
Episcopis à
Cœnæ Trid.

Et 3 tiquum

Fr. Suarez tom. 5.

Penna.

tiquum mihi non probetur, de quo alias. Veruntamen nec ob rationē factam discedere possum à priori sententia, quia licet fortasse sola verba Bullæ prout ponderata sunt, non cogerēt hanc tamen nihilominus intelligi esse voluntatem Pontificum, & praxim Romanam. Vnde Franciscus Penna in 3. part. Directorii, in scholio ad quæst. 92. ita scribit. Et quidē in supremo Inquisitionis prætorio S. & Romanæ generalis Inquisitionis sæpè pronuntiatum est, nec posse, nec debere Episcopos amplius virtute Concilii absoluerē occultos hæreticos in foro cōscientiæ, siue quod per processum Bullæ in Cœna Domini sit Concilio Tridentino derogatum, siue quod ita Pius V. & Gregorius XIII. alias expresse declararunt. Quod etiam restatur Nauar. in Summ. capit. 27. numero 275. à qua etiam sententia non audeat discedere Simanc. de cathol. instrum. tit. num. 6.

Nauarr.
Simanc.6.
Quia pena
incurritur
ab his
casibus
absolvens.

Caietan.

Rebus.

Nauarr.

Antonin.

Secundo dicendum est, Sacerdotem, qui sine legitima facultate ab his casibus absoluit, excommunicatum esse ipso iure, & nihil facere. Hoc posterius constat, quia iurisdictionem non habet: prius autem, quia in Bulla disponitur. Sed an sit hæc censura referuata. Caiet. verb. Excomm. cap. 77. refert olim fuisse additam referuationem in Bulla Cœnæ. At nunc non extat, nec in Bullis Pij V. & sequentium, imò neque in Bulla Pauli III. quam refert Rebus. & idē ex vi Bullæ Cœnæ sine dubio non est referuata, quia nec de prioribus constat, nec iam habent vim, sed sola vltima. Addit verò Caietan. esse hanc censuram referuatam à Sixto III. in Extrauagan. Et si dominici de Penit. & remis. & illam referuationem esse generalem, & habere vim suam. At Sixtus bis repetit hæc verba: *Prætextu huiusmodi facultatis, ut id est ab ipso concessarum, quas ibi reuocaret: non est ergo referuatio illa extra illum casum extendenda. Nihilominus Rebus. hic ait, solum Papam posse ab hac censura absoluerē, quia eius est soluere, cuius est ligare. Veruntamen eo ipso, quod referuata non est, censetur concessa, iuxta capit. Nuper. de sent. excomm. Præsertim cum supra ostensum sit, censuras huius Bullæ esse à iure. Recte ergo Nauarr. numero 74. concludit, posse quemlibet ordinarium ab hac censura absoluerē. Sed an propter hoc dictum incurrantur alie pœnæ? Anton. 3. par. tit. 24. capit. 7. refert alias suspensiones, scilicet ab officio prædicandi, legendi, audiendi confessiones, & ministrandi sacramenta, quæ habentur in Bulla Pauli III. easque Rebus. ibi amplificat: sed sublata iam sunt eo ipso quod in postrema Bulla non sunt addita.*

7.

Notandum denique est in illa clausula verbum illud *presumpserit*: nam ex vi illius excusari possunt, qui ex inconsideratione, & ex ignorantia non affectata absoluerunt, iuxta generalem doctrinam superioris traditam cum Caietano in Summa verb. Excommunicatio cap. 58. & 81. Cætera, quæ in Bulla adiunguntur generalia sunt, & non indigent expositione.

DISPUTATIO XXII.

De excommunicationibus iuris Summæ Pontificis referuatis.

VT ad aliquam methodum, vel ordinem has reducamus, per libros, vel tomos iuris canonici procedemus, & vt sequamur ordinem antiquitatis, dicemus prius de excommunicationibus, quæ in Decreto continentur, postea de contrariis in an-

tiqrioribus libris Decretalium: deinde in Sexto; & sic consequenter in reliquis nullus enim ordo aptior & facilior nunc occurrit: esset enim valde difficile in certas classes personarum aut delictorum, has communicationes distribuere, & ordinare.

SECTIO I.

Quæ, & quot sint excommunicationes iuris, quas in canonibus Decreti Papæ referuauit.

QUAMVIS varia sint decreta in his, quæ à Gratiano congeruntur, quæ excommunicationis censuram continere videntur, si tamen rectè explicentur, vnicui tantum est, quod de censura excommunicationis Papæ referuata loquatur. Nam aliam excommunicationem, quam primo loco recenset Nauarrus ex capit. Nulli, 19. distinct. ipse quidem ait reduci ad primam censuram Bullæ Cœnæ, quæ est contra hæreticos. Ego verò censeo illam non esse censuram ipso iure latam, sed ferendam: neque esse propter hæresim, sed propter inobedientiam Ecclesiæ, nec denique esse referuatam Papæ, sed communem. Verba enim illius textus sunt, *Nulli fas est, vel velle, vel posse transgredi Apostolicæ sedis præcepta. Vnde infra subditur, Si ergo ruina sue dolore prostratus, quisquis Apostolicæ voluerit contrarie decretis.* Vbi Glossa intelligit, hunc dici esse prostratum, quia hæreticus est: & ideo exponit de illo quod dicit Ecclesiæ Romanam non esse caput, nec posse concedere canones: quam expositionem multi expostiores ibi sequuntur, citantque sententiam Damasi Papæ in capit. Violatores, 25. quæst. 1. ubi violatores canonum voluntarii, qui contra eos, aut protervè agunt, aut loqui præsumunt, aut facere volentibus sponte consentiunt, blasphemare in Spiritum sanctum dicuntur.

D Veruntamen non est expositio necessaria, quia non solum propter hæresim, sed etiam propter schisma, vel propter inobedientiam contra Ecclesiæ, potest quis dici ruina sue dolore prostratus: nam esse prostratum non est esse alienum ab Ecclesiæ, neque etiam esse censura damnatum, sed est non esse communem Ecclesiæ per charitatem, & esse dignum vt ab Ecclesiâ, vel à clero eiiciatur, vt verbis sequentibus declaratur, scilicet, *Nec locum dimittere inter sacerdotes habeat, sed extorris à sancto ministerio fiat.* Quæ verba suspensionem potius, vel depositionem, quam excommunicationem significare videntur: nec incongruè, quia ad Episcopos Gregorius Papa Quartus loquebatur. Et verbum illud *fiat*, pœnam ferendam potius quam latam indicat: inferius verò de excommunicatione clare subditur, *Quia maioris excommunicationis detractione est abiciendus, & c.* non est ergo sermo ibi de solis hæreticis circa articulum vel veritatem de primatu, & potestate Ecclesiæ Romanæ: de quibus loquitur Nicolaus Papa in capit. primo, 22. distinct. sed est sermo de fidelibus, & maxime de Episcopis rebellibus præceptis Ecclesiæ Romanæ: qui & sui iurisdictione privandi, & si opus sit, excommunicandi censentur.

Et de eisdem impediētibz generaliter loquitur dictum capit. Violatores; qui lato modo dicuntur blasphemari in Spiritum sanctum, *vel opere, vel verbo*: sic enim aperte textus ipse sub distinctione loquitur, quanquam ibi nulla censura feratur. Magis possent in illo,